

A BD +18°4586-ot P. Moore angol amatőr fedezte fel 1968-ban a HR Del közelében. Jelenleg sem a fényváltozás típusa, sem esetleges periódusa nem ismeretes. Mivel mind a HR Del, mind a BD +18°4586 5-10 cm-es műszerrel észlelhető, kérjük a változócsillagészlelésekben gyakorlott amatőröket, hogy e két csillagról mennél gyakrabban, esetleg egy éjjel többször is végezzenek észleléseket.

Az idő-adatok rövidítései

Az európai amatőrcsillagászok gyakorlatában /és az amatőrök számára szerkesztett évkönyvekben, folyóiratokban/ általában kétféle mód terjedt el a csillagászati események időpontjának közlésére. Részből a mindennapi életben is /nálunk/ alkalmazott Közép-Európai Idő: K.E.I. amely megfelel a 15°-os keleti hosszúság középidejének; részben az un. Világidő: rövidítése az angol Universal Time-ből U.T.: A Világidő egy órával kevesebb a K.E.I.-nél, tehát U.T.=K.E.I. - 1^h. Kérjük az észlelő-amatőröket, hogy megfigyeléseik időpontjainak közlésénél feltétlenül tüntessék fel az időszámítási rendszer rövidítését. Német nyelvterületen a K.E.I.-t általában M.E.Z. betűkkel rövidítik /Mit-tel-Europäer Zeit/, míg az U.T. a német Weltzeit-ből WZ betűkkel rövidítik. Az U.T. másikelterjedt rövidítési módja a G.M.T.= Greenwich Mean Time /Greenwichi Középidő/.

A sajtóban gyakran fordul elő - a rakétaindításokkal kapcsolatban - a Moszkvai Idő, ez 1^h val több a K.E.I.-nél és 2^h-val sz U.T.-nél. A Cape Kennedyn felbocsátott rakéták időpontjai többnyire Keleti Standard Időben, azaz Eastern Standard Time-ban, E.S.T.-ben közlik. Az angolszász időadatoknál azonban óvatosságnak kell lenni, mert gyakran használnak 2 x 12 órás időszámítást /"Daylight time"/, amikor is a délelőttöt a.m. /ante meridies/, a délutánt p.m. /post meridies/ betűkkel rövidítik. Ilyenkor pl. E.S.T. helyett E.Dt.-t /Eastern Daylight Time/ rövidítést találunk: Az E:S:T: időpontjai 5 órával kisebbek az U.T.-nál és 6^h-val a K.E.I.-nél.

B E S Z Á M O L Ó K

A Meteor- és Tüzugmb észlelő Hálózat tevékenységéről

Az észlelőcsoport 1970. október 1-én alakult meg hivatalosan, de több lelkes munkatárs már korábban is megkezdte az összehangolt megfigyelést. Ez év első negyedében 12-13 észlelő közölt rendszeresen megfigyeléseket. Nagyon jó lenne, ha az év közepéig /az augusztusi Perseida meteorraj jelentkezéséig/ csoportunk létszáma 25-30 főre nőne és lehetőleg az ország minden részéről érkeznének adatok.

Az észleléseken kívül megkezdtük a régebbi adatok feldolgozását. A munkát megkönnyíti, ha a megfigyelők egységesen közlik adataikat /L. METEOR 2.sz./ Az adatokat havonta és félévente összesítjük, de az érdekesebb jelenségekről, tüzugmbökről már lehetőleg azonnal beszámolunk.

1970-ben tüzugmböt 5-6 esetben figyeltünk meg. /Ezek közül kettőről a METEOR 1.sz.-ban, egyről most számolunk be./

Csoportosan július 26-31 közt 5 éjszakán, általában 22^h és 2^h között 4 pecsi észlelő figyelte az eget. Ez idő alatt 313 meteorot láttak, óránként átlagosan 15-öt. Utjukat csillagterképre is felrajzolták.

Egy meteornál két helyről végzett észlelésből /Mezősi Cs., Pécs; Keszthelyi S., Harkány/ a magasságra Keszthelyi 72 km-et kapott. Az 1970-ben észlelt 632 meteor megfigyelése a következőképpen oszlik el: Keszthelyi S.: 244; Mezősi Cs.: 135; Jazbinsék J.: 104; Keszthelyi R.: 94; E. Kovács Z.: 19 darab. /Ez 528 felvilágosítás, mivel többen is észlelték néha ugyan azt a meteorot./ 1970. július 29-én számos meteorot láttunk egy közös kisugárzási /radiáns/ pont felé áramlani,

koordinátái: RA = 0^h24^m, Dekl. = +26° az ε /epszilon/ Andromedae közelében. Mivel ez a radiáns pont nem szerepel az eddigi listákon, lehet, hogy új rajjal van dolgunk. Ismételten kérjük az amatőr csillagászokat, hogy lehetőleg mennél nagyobb számban vegyenek részt a meteorok megfigyelésében, annál inkább, mivel ehhez a munkához távcső sem szükséges. Az adatokat kérjük Mezősi Csaba címére: Pécs. Vak Bottván u. 50. eljuttatni.

Keszthelyi Sándor és Mezősi Csaba

FELHÍVJUK az amatőrök figyelmét, hogy kíséreljék meg ellenőrizni a július 29 körüli napokban, szorgos munkatársaink felfedezni vélt meteorraját. Észlelési utasítást Mezősi Csaba szívesen bocsát rendelkezésre. /Szerk./

NAFÉSZLELŐK ROVATA: A napfoltszám alakulása 1967-70 között

A METEOR 1. számában közölt felhívásra három hazai és egy külföldi napészlelő adatai érkeztek eddig feldolgozásra. Bár az adatok száma kicsi, máris példás bizonyítékot kaptunk az amatőr észlelők adatagyűjtésének és feldolgozásának hasznosságáról; a következőkben pedig ezek az adatok már értékesek lesznek a munka kibővítése és javítása érdekében. Az értékeléshez legcélyszerűbbnek az összehasonlítás módszere látszott az amatőr észlelések és a zürichi Szövetségi Obszervatórium ill. az AAVSO nemzetközi "normál adatai" között. Szerencsés körülmény, hogy ifj. Bartha L., Harmathy I. és e sorok írója, valamint kolozsvárról Irimes Romulus - akinek 1959-től egy teljes naptevékenységi ciklust felölelő észlelési sorozata van - megfigyelései majdnem hiánytalan diagramot adnak 1967-1970 között. A havi százalékos napfoltrelatívumok összehasonlítása a nemzetközi adatokkal majdnem párhuzamos görbét ad. A mégis tapasztalható eltérések a következő hibákra engednek következtetni: a/ a foltcsoportok helytelen megítélése; b/ a foltok számának hibás meghatározása, és c/ az alig észlelhető kis foltok figyelmen kívül hagyása. Ezek kiküszöbölésére még visszatérünk.

A foltcsoportok elkülönítésében nagy segítséget ad a napkoordináta hálózat használata. Ilyen hálózatot a rendszeres napmegfigyelést végző észlelők már a közeljövőben igényelhetnek.

A foltok számának pontos meghatározására a nagy és kiterjedt napfoltcsoportok esetén a vizuális észlelés - szűrőüvegen át! -